

I. CESTA K DĚJINÁM SPOLEČNOSTI ČESKÝCH ZEMÍ V RANÉM NOVOVĚKU	5
(Václav Bůžek)	

II. RANĚ NOVOVĚKÁ KRAJINA ČESKÝCH ZEMÍ	19
(Eva Semotanová)	
<i>Krajina ve slovech, mapách a obrazech</i>	21
<i>Prostorové vymezení krajiny</i>	31
<i>Ráz krajiny – podnebí, reliéf, vodstvo, zeleň, sídl a komunikace</i>	32

III. OBRAZ SPOLEČNOSTI V RANÉM NOVOVĚKU V DOBOVÉ VĚDĚ	54
(Ivo Cerman)	
<i>Nauka o trojím lidu</i>	54
<i>Aristotelova Politika a ius publicum universale</i>	58
<i>Schmierova barokní koncepce společnosti</i>	66
<i>Funkcionalistický obraz společnosti v dobové statistice</i>	70
<i>Oddělení státu a společnosti</i>	73

IV. SPOLEČNOST RANĚ NOVOVĚKÝCH ČESKÝCH ZEMÍ ..	75
1. Šlechta (Zdeněk Bezecný, Pavel Král, Pavel Marek)	77
<i>Šlechtická hierarchie</i>	80
<i>Cizinci a jazyk ve šlechtickém prostředí</i>	93
<i>Majetkové rozvrstvení šlechty</i>	98
2. Duchovenstvo	101
(Martin Gaži, Miroslav Novotný, Marie Ryantová)	
<i>Předbřlohorská farní síť a její správci</i>	102
<i>Farní klérus po roce 1620</i>	104

<i>Preláti</i>	113
<i>Řeholní klérus</i>	114
3. Města a měšťané	119
(Petr Hlaváček, Josef Hrdlička, Zdeněk Vybíral)	
<i>Klasifikace měst a počet obyvatel</i>	121
<i>Měšťané a další obyvatelé měst</i>	124
<i>Městská samospráva</i>	130
4. Venkov (Jaroslav Dibelka, Josef Grulich)	140
<i>Hierarchie usedlých venkovských poddaných</i>	142
<i>Cesta na okraj venkovské společnosti</i>	152
<i>Židé na venkově</i>	155

V. KOLEKTIVNÍ IDENTITA SPOLEČENSKÝCH

STRUKTUR A JEJÍ PROMĚNY	157
1. Habsburkové a jejich obraz v raném novověku	157
(Václav Bůžek, Ivo Cerman, Rostislav Smíšek)	
<i>Habsburská koncepce panovníka</i>	
<i>v dobovém politickém myšlení</i>	162
<i>Inscenace Habsburků jako císařů Římsko-německé říše</i> . .	169
<i>Inscenace panovnického majestátu</i>	
<i>v korunovačním obřadu českých králů</i>	181
<i>Císařský dvůr</i>	192
<i>Dvorská služba jako způsob sebeprezentace šlechty</i>	204
<i>Ceremoniál a dvorské slavnosti</i>	212
<i>Habsburkové a jejich dvůr na rozhraní doby</i>	221
2. Šlechta (Zdeněk Bezečný, Pavel Král, Pavel Marek)	223
<i>Šlechtický majetek, sídla a jejich symbolický význam</i>	224
<i>Životní styl a každodenní život na šlechtických sídlech</i> . .	257
<i>Slavnosti a rituály ve světě šlechticů</i>	275
<i>Paměť urozených</i>	287
<i>Šlechta mezi tradicí a inovací</i>	295
3. Duchovenstvo	298
(Martin Gaži, Miroslav Novotný, Marie Ryantová)	
<i>Sakralizace životního prostoru</i>	300
<i>Pastor bonus – ideál a skutečnost</i>	307
<i>Boží služebníci v raně novověké společnosti</i>	330

<i>Duchovní ve službách historické paměti</i>	334
<i>Cesta k duchovní službě</i>	341
<i>Duchovní v zrcadle raně novověké české literatury</i>	351
<i>Církve a duchovní mezi reformací a osvěcenskou racionalitou</i>	354

4. Města a měšťané	356
(Petr Hlaváček, Josef Hrdlička, Zdeněk Vybíral)	
<i>Vytváření a prezentace životního prostoru ve městech</i>	357
<i>Korporativnost života ve městech</i>	366
<i>Strach ve městě</i>	376
<i>Paměť, tradice a kontinuita v myšlenkových světech měšťanů</i>	380
<i>Hodnoty cti v městském prostředí</i>	390
<i>Slavnosti a rituály ve městech</i>	394
<i>Reflexe vzdělání, kariéry a úřadu v městském prostředí</i>	398
<i>Města a měšťané v modernizačních procesech raného novověku</i>	401

5. Venkov (Jaroslav Dibelka, Josef Grulich)	402
<i>Kulturní krajina venkova – prostor každodenního života venkovanů</i>	406
<i>Uspořádání venkovských sídel, jejich vybavení a každodenní provoz</i>	414
<i>Přechodové rituály v každodenním životě venkovanů</i>	426
<i>Vrstvy kolektivní paměti venkovanů</i>	436
<i>Čest ve venkovské společnosti</i>	446
<i>Dědické právo a osobní kariéra venkovanů</i>	452
<i>Venkované a jejich každodenní život v osvojeném prostoru raně novověké vesnice</i>	454

VI. KONFLIKTY VE SPOLEČNOSTI ČESKÝCH ZEMÍCH RANÉHO NOVOVĚKU

1. Konflikty v organismu panovnického dvora	458
(Ivo Cerman, Rostislav Smíšek)	
<i>Konflikty uvnitř rodu Habsburků</i>	459
<i>Spory o ceremoniální přednost</i>	470
<i>Frakcionalismus na císařském dvoře</i>	480
<i>Císařský dvůr jako konfliktní společenství</i>	487

2. Konflikty mezi šlechtici	488
(Zdeněk Bezecný, Pavel Král, Pavel Marek)	
<i>Hierarchie, tituly a spory o přednost mezi urozenými</i>	489
<i>Čest a dobré jméno šlechtice.</i>	500
<i>Dědické spory, konfiskace a bankroty</i>	
<i>ve šlechtickém prostředí</i>	508
<i>Konflikt jako obrana šlechtictví</i>	519
3. Duchovenstvo ve vzájemných konfliktech	521
(Martin Gaží, Miroslav Novotný, Marie Ryantová)	
<i>Duchovní a spory mezi církvemi</i>	522
<i>Světští a řeholní duchovní ve víru konfliktů</i>	526
<i>Služebníci boží v zrcadle vzájemných sporů</i>	533
4. Konfliktní pole uvnitř měst	534
(Petr Hlaváček, Josef Hrdlička, Zdeněk Vybíral)	
<i>Politické konflikty uvnitř měst a konflikty o postavení</i>	
<i>v systému lokální moci.</i>	535
<i>Konflikty měšťanských hierarchií – porušování pravidel</i>	
<i>a stereotypních zvyklostí v městské komunitě</i>	544
<i>Odraz identity měšťanů v majetkových konfliktech</i>	550
<i>Města jako konfliktní prostor</i>	556
5. Venkovská společnost v poli vnitřních konfliktů	558
(Jaroslav Dibelka, Josef Grulich)	
<i>Rychtáři v obecní samosprávě jako hlavní nositelé</i>	
<i>sociální kontroly na venkově</i>	559
<i>Sousedské a rodinné spory na venkově.</i>	563
<i>Obraz identity venkovanů ve světle kriminality.</i>	570
<i>Venkované v konfliktním poli vesnice.</i>	581
6. Šlechta v konfliktech s ostatními	
společenskými skupinami	583
(Zdeněk Bezecný, Pavel Král, Pavel Marek)	
<i>Šlechta a panovník</i>	584
<i>Pohled šlechty na konflikty s neurozenými</i>	
<i>sociálními skupinami</i>	599
<i>Moc, konfese, majetek – konflikt jako obrana</i>	
<i>společenské výlučnosti</i>	611

7. Konflikty duchovenstva ve společnosti raného novověku	614
(Martin Gaži, Miroslav Novotný, Marie Ryantová)	
<i>Zápas trůnu s oltářem a obraz dobrého vládce v očích duchovních</i>	614
<i>Kněží jako iniciátoři, aktéři a oběti sporů ve společnosti . .</i>	628
<i>Duchovní v konfliktech s vrchnostmi a farníky</i>	637
<i>Církev a duchovní v zápasech společnosti raného novověku</i>	642
8. Mocenské konflikty měst a měšťanů s ostatními společenskými skupinami	643
(Petr Hlaváček, Josef Hrdlička, Zdeněk Vybíral)	
<i>Mocný soupeř – spory měst s panovníkem a rodícím se raně moderním státem</i>	643
<i>Konflikty mezi městy a šlechtou očima měšťanů</i>	647
<i>Duchovenstvo a měšťané – konfliktní společenství.</i>	653
<i>Město a venkov – bezkonfliktní nedůvěra?</i>	656
<i>Města v konfliktu s vnějšími soupeři</i>	659
9. Venkov na křižovatce konfliktů ve společnosti raného novověku (Jaroslav Dibelka, Josef Grulich).	660
<i>Místní revolty na českém venkově raného novověku</i>	661
<i>Panovník, vrchnost a venkovští poddaní v selských rebéliích 17. a 18. století.</i>	664
<i>Obraz kolektivní identity venkovanů v selských bouřích</i>	674
VII. SPOLEČNOST RANÉHO NOVOVĚKU V POMALU PLYNOUCÍM ČASE ZMĚN	676
(Václav Bůžek, Jaroslav Dibelka, Josef Hrdlička, Pavel Král, Miroslav Novotný)	
Poznámky	702
Vydané prameny a literatura	864
Seznam vyobrazení.	970
Rejstřík.	978